

Д. Ј. ФИЛИПОВИЋ

КОСОВСКИ БОЖУРИ

ЧЕТВРТО ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЊЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12. КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12.

1935

КОСОВСКИ БОЖУРИ

Д. Ј. ФИЛИПОВИЋ

КОСОВСКИ БОЖУРИ

ЧЕТВРТО ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

Б Е О Г Р А Д

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12. КНЕЗ МИХАЙЛОВА УЛИЦА 12.

1935

Слаба, то је страшно
сунце мученика.

Ј. ДУЧИЋ

Змаје од Јастрепца

Вите јеле кад загрле боре
И умукну будилници петли,
Сјајна муња с Јастрепца засветли,
Па се спусти на Лазове дворе.

Под биљуром, на врх куле беле,
Дивљих ружа сплет што крије груди,
Госпу лепу горском чежњом буди:
Устај млада Југовића селе...

А, к'о талас месечине сјајне,
Мирис здравца и јасмина плине.
Кроз прозоре пламна муња мине.
Ноћ, мирише; месец снује тајне.

Тако сваке ноћи у Ивање
Змај долеће с анђелском чистотом;
Љуби госпу, па се гори по том
Вине — будећ' небеско раздање...

Кнежева клетва

Тужно света зајецаше звона
И рогови врх брда и равни.
И с кршевља плам у небо стиже,
Да се Србин на оружје диже.
Барјаци се пободоше славни.

И док слутња црна спусти крила,
Магла паде по брегу и луци.
А даворе испод неба гласи,
Тужни као кад се живот гаси
Бледом чеду на мајчиној руци.

И док коби земљу разламају,
Кандила се гасе храмовима;
Песма тица умире у гори;
Страх шаргана под каменом мори
И тресу се кости у мртвима.

Све се крете, све што часно беше.
Небом сунце криво изгрева.
Силна војска Самодрежи ступа,
Страшни завет знамења јој купа,
Страшни завет — Клетва Лазарева...

Дервиш .

К'о кам гробни усамљен се бели
Чадор. Ноћ је... Шуме речни вали.
У даљини бесни лају лави;
Бубањ бије. Мурат курбан слави.
Крвав месец врх гора се пали.

У тој ноћи мрки Страхинь блуди;
Под железом бес му груди леди.
Виде чадор, пред њим гојна хата,
К њему јунак натера ђогата.
— Под чадором један дервиш седи...

Мрачан и нем пије вино црно;
Крај ногу му бледи жијак тиња;
Мразом ћути замагљено око,
А у души спава му дубоко
Старост као гуја присојкиња.

... И све мирно. Дервиш поглед баци,
К'о црн гавран кад у ноћ заброди,
А глас тмули у поноћ му рину:
— „Твом јунаштву и твоме ђогину
Свуд су броди, где год дођеш води“...

Чобаница Рада

Горско небо набрекло у ноћи
Срму точи врх јеловог грања.
Румен месец од љубавног вина
Белу звезду небеских дубина
У наручју јарког сунца сања.

А језеро у горској самоћи
Уљуљкује утву златнокрилну.
Јелен грли кошуту под борјем.
Славуј руже занео даворјем.
Ноћ љубави љубав рађа силну.

Све под дахом чаролија гора,
Само тужна Чобаница Рада.
Њену песму стадо чути неће.
Раде јој се на Косово креће
— Стога тужи и уздише млада...

Срђа Злопоглеђа

Космат ђурак од медведа сура
На страшна је огрнуо плећа.
Челна жила на змију те сећа.
У очима замаглила бура.
Два му брка к'о два тешка лука.
Гракће гавран на капи од вука.

А коњ витез к'о планина црна,
Тешком ногом камен станац слама.
Из ноздрва два му сучу плама.
Црна аша на њој мртва срна.
Режи под њом пули рисовина.
О ункашу тулумина вина.

Небо стрепи... Блуди магла ниска...
Страх и туга... Само јунак када
Поглед баци, тад се крха, пада
Грање с јела и чује се писка.
Дивљач бежи за ледено стење
И рони се у бездан камење.

Земља стење а мрк јунак ћути;
За њим ступа чета бескућника.
Нема песме, нема бојног клика;
Дршћу горе, планине и пути...
К'о мрак гроба прети црна већа.
— У бој иде Срђа Злопоглеђа...

Последњи сан

Бојно копље у кам пободено,
На врху му соко тица сива.
Под њим јунак крвав мегдан сања.
И док звезде падају са грања,
Тужан месец Шару обасјава.

А коњ вранац господара чува,
К'о кам гробни расцветало цвеће.
Црну гриву загрлила свила.
На срцу је лепе госпе била.
Ноћ; ни време гору не прелеће.

Само озго, к'о да суза мајке
Низ сјај звездан откинута мили,
Глас давори, глас даљних облака..
— То над судбом младога јунака
Горска вила уплакана цвили.

Бошко Југовић

И задрхта земља под копитом,
Тешки алат кад поскочи вучки,
К'о звер љутит са горскога крша.
Царски крсташ зраком залепрша;
Под њим Бошко полеже хајдучки.

Повише се пера паунова
На калпаку плавокоса војна,
К'о сјај зоре над боровом круном.
Силан витез рину снагом пуном;
О бедру му звекну сабља бојна.

А под свилом токе заблисташе
Пламом сунца врх облака тавни.
Плаве очи шинуше страхотом.
Све занеме пред бојјом лепотом
Оклопници кретоше се славни.

И све оде... А кад и последњи
Српски калпак ноћ сакри широка,
На кам студен паде госпа једна.
— И на царство тад се спусти ледна
Кобна суза из сестринског ока...

Реља Крилатица

Гором брује даворије старе,
Јеца жица кроз јелове гране.
Дивље руже круне се низ стране,
Док соколи над гором крстаре.

Мор долама, по њој росно биље
Извезено, чарном гором сија.
Свилобојна кита срмајлија
Загрлила крила и окриље.

Јеле чезну... На бојном зеленку
Звечка такум, коби путе нове.
Сабља сања јунакове снове;
Ветар креће чекркли челенку.

Језди Реља... Мир му сија с лица,
А Косово ложницу му спрема.
Сутра сунце кад тугом задрема
— Мртав биће Реља Крилатица...

Топлица Милане

На њему је коласта аздија,
Свилен калпак, оковано перје.
Испод грла златно пуце сија,
На токама дроби се бисерје.

Под њим Доро зечки подиграва,
Сребрн билав затегао груди.
О ункашу тешки топуз спава,
Сив се соко на рамену буди.

Једек тешки за њиме наступа;
Кликћу момци, одлежу борије.
Јарко сунце у злату се купа.
Бојни барјак над војском се вије

А под небом загоркиње виле,
И пред њима Равијојла стара,
Убојника песме прихватиле;
Звони небо, гора одговара.

Језди јунак... За њим сунце броди,
Не слутећи да ће кобног дана,
На Ситници, на крвавој води,
Ожалити Топлицу Милана..

Од Крајине бани

Гудуре су мрачне и дубоке,
Само вуци што по њима вију.
Ту јунаци рујно вино пију;
Пуцају им на грудима токе
И шкргућу мачи коврдани.
— Одмор чине од Крајине бани.

Међу њима, наслоњен на јелу,
К'о млад месец у зеленом виру,
Сија витез у бојном панциру;
На мач руку наслонио белу.
Дуга коса лепу главу свија;
Ветрић чекрк на челенци нија.

А кад песма загрме у зраку:
„Сив соколе, не савијај крила..“
Заплака се Загоркиња Вила,
Крај језера у густом јелаку,
Јер у води виде судбе путе:
— Мртви бани крај Ситнице ћуте...

Иван уходи Турке

Бану јунак сред турске ордије
На зекану побеснелу вуку.
На ђорду је наслонио руку.
Ђеисија мушка плећа крије.
На глави му капа ћиверица,
А под грлом црна веверица.

Брк растршен, тавне магле прамен,
Ужас баца к'о ветар с планина.
Веђе су му пусте горе тмина.
Под погледом пролама се камен.
Црн се облак око њега вије.
Под ногама звоне бакрачлије.

Селам баца и ордијом лети.
Пред њим беже с урликом дервиши;
Падају им чалме и бињиши
К'о под ветром развејани смети.
Пољем тутњи: »Да делије злога
У нашега цара честитога...«

Кнежева вечера

Тешки панцир на грудима прште,
Јаукнуше од челика жице,
Кад Обилић, огњен змај, устаде.
Страх к'о помор на сва срца паде.
Врисну сабља гласом посмртнице.

Занија се... Шум се глухи зачу.
Смрт то у ноћ побеже од страха.
А кад туга са лица му мину,
Из ока му модар пламен сину
И к'о бура реч затутња плаха...

Стаде. Све је и мирно и немо,
Буктиња се само пламен вије,
И слутње се у душама гусну.
И чује се к'о јецање у сну
— Југ то плаче за сабљом Србије.

Пехар попи, окрете се диван
И изађе... За њим побре миле.
Ветар пољем фијукну па стаде..
Једна звезда са небеса паде.
Ноћ... Над гором магле замаглиле...

Мурат

Као месец врх текије црне
Алем камен блиста са турбана.
Мрачан Мурат црне мисли снује.
Све умукло... Ни глас се не чује
Дивљих хоџа крај страшног курбана

Под чадором лале и дервиши
Стрепе; знају шта црн облак значи.
Мурат ћути... Коб му с лица бије,
А смрт с тешке сабље димишћије.
Над Косовом небо се облачи.

Тама... Ноћ је одмакла дубоко.
Султан Мурат будан, још не спава.
Сан му не дâ вечне судбе тајна.
— Док отуда са поља бескрајна
У муњи се Милош оцртава..

Милош Обилић

Сетан к'о дах Лета Миољскога,
Диван као сунце на истоку,
Кад завитла низ тиморе тмину,
Змај Обилић на бесном Ждралину
У смрт рину са тугом у оку.

А к'о муња кад у ноћ запара
Тешка сабља у руци му сину.
Смрт се пред њом стрмоглавце свали
Људске крви запљуснуше вали.
Соко с кликом под небо се вину.

Огњен јунак, змајевита снага,
Коњ виловит, сабља опчињена...
Али залуд, да три срца има,
Нема њему Богом побратимâ,
— Вечног мира покрила их сена.

Помор кркља... На хиљаде свуда
Пусти леже и чалме и ћурци.
И би срећа изнела јунака.
...Ждрал се сруши сред тисуће рака
— Тад Милоша савезаше Турци.

Дијете Лауше

Крете Лауш убојне једеке,
Млади јунак цвет свете љубави,
Око њега огари и лави.
Голеч гора зархта од јеке.

Над њим лете посестрима виле,
Звижде њене отровнице стреле.
Две се судбе на Косову деле.
Две се силне војске удариле

Сломи Лауш Једренске Делије;
Пљуском крв се равним пољем лије.
Седам паша смртну песму чуше

А кад осмог бити започеше
И виле се почеше да смеше
— Тад погибе Дијете Лауше...

Од Хомоља Живко

Лаб три вала на обалу пљусну,
Бесан старац на дивљем зекану
Кад потеже тешку топузину.
Љуљну пуста, под њом земља зину.
... Из балчака капља крви кану.

Тресе ветар змијовите брке,
Дими брада врх тока к'о магла,
А бес смрти у очи наврла.
К'о ноћ мрачан, сав крвав до грла:
За њим бура с громовима нагла...

То пастири с брегова хомољских
Службу служе ужижући муње.
По Косову, куд прођоше они,
Никад више песма не зазвони,
Нити горско зазелени жбуње.

И стигоше тако до Сазлије,
Ту поклецну стегоноша Ивко.
Ту још једном крв потоком плину.
И кад задња српска сабља сину
— Мртав паде од хомоља Живко...

Васојевићи

Поклекнуше четири тисуће,
Набрекнуше мишице од кама
И лукови с бесом зазвонише.
К'о гледаше никад неће више
Удар муње што небеса слама.

А кад бојне одапеше стреле,
Гром затутња сред Косова равна,
У три лесе мрки се повише
И кретоше — к'о кад ветар брише
Трули откос преко поља равна,

Прва леса црне крчи путе,
Друга стопе њрвљу им салива,
Трећа песму убојницу пева:
«За крст часни, децо Васојева!»
— С лелеком се лепа песма слива.

И бише се и секоше с Турци,
Док ножеве пребише до кôра,
Тад још једном споменуше Бога
И падоше један крај другога
— Мрки, неми, као бор до бора...

Овчар Јанко

Фрулу тури у пртenu торбу
Овчар Јанко, син Хомоља стравна.
Прекрсти се, тешки лук подиже,
Узе стрелу што вука прожиже,
Па погледа преко поља равна.

Виде злато како олуј мрви;
Виде цвеће како сабља коси.
Виде своју госпоштину дивну
Прегажену, мртву, жалостивну
Виде небо како сузе роси,

Па заплака и отпусти стрелу;
Звизну пуста к'о гуја под камом.
А као оклоп љутим врхом таче,
Смрт везира златни турбан смаче,
— Бесно срце сагоре му пламом.

Осмехну се из Хомоља Јанко,
Лук одбаци па мач кратки узе.
А кад сутра црни гавран паде,
У кљуну му леден гракат стаде
— Кад кржаве сагледа му сузе...

Облачићу Раде

Зашкрипаше мачи гребештаци
И секире из Облака града,
Кад у сечу к'о вихор се баци
Лепа чета Облачића Рада.

Кликну Раде, да поље одјекну:
«Стигао сам, мој Честити Кнеже»...
Кобна сабља у руци му звекну.
Бој се бије... Косово одлеже...

Слама Раде лале и дервише,
Ору за њим тешки гребештаци,
Тако Србљи бој крвави бише,
Док сунчеви не клонуше зраци.

А у часу Видова заранка,
Ветри гробља почеше да каде;
Прште пуста сабља алеманка
— Тад погибе Облачићу Раде...

Новак Гребострек

Гром загрме таламбас умукну,
Задрхташе коњи и јунаци.
И ордија турског цара стукну,
Кад Гребострек тешко копље баци.

И мач зелен, у телуће чије
Ковач скова три љута синцира,
Кад подиже — смрт погна спахије.
Три крвава створише се вира.

А за њима заштекташе хрти,
Стравним гласом закликташе тице.
И ринуше к'о девери смрти,
Момци бледи — стреле отровнице

Урлик... Помор... Тако вихор брише
Тавне горе, кад град с муњом оспе.
Девет паша бише и убише;
Крвав новак до Чечана доспе.

И ту стаде. Ту мач тешки здроби.
Облак сви га, дивља јека преста.
И кад сунце до ограшја проби
— Гребострека у облаку неста...

Златнокосић

С риком стремну царски делибаша,
Пусти цилит и штит бојни смрви
Златнокосом из Крајине крину.
Змај задрхта, мач му зелен сину;
Турбан турски утону у крви.

А страх шину анадолске муње,
Кад Косово задрхта од клика.
Јер, к'о ветри с гора захуктани.
За војводом полегоше бани
С три хиљаде брза коњаника.

Он пред њима с осмехом на лицу,
К'о сјај звездан са неба Крајине,
У смрт пође.. Јарко сунце стаде
И склони се, да не гледа јаде
— Како младост под копитом гине...

Југовићи

Девет белих повише се пера,
Девет тешких копља коштуница
Спустише се, кад Југ Богдан крете.
Смрт на поље замагљено слете;
Крвљу плину и Лаб и Ситница.

Јек захвати Чечан до Звечана,
Косово се у крв људску пови.
А кроз лелек дубок глас се чује;
Стари Јуже то пољем кликује;
»За мнош, децо, моји соколови!»

Они бледи к'о звезде јовањске,
Послушаше оца без уздаха
И мачеве љуте повадише.
Девет муња у једну се слише;
Смрт полете на рез јој узјаха.

Тама зави... Заурлаше вуци,
То Бајазит с Анаолом паде.
Црне пољем залајаше ђорде...
И кад дивље прохујаше хорде
— Југовића у крви нестаде...

Себри

Шину муња чу се шкргут ребра
Црне земље. Гавран у вис штуче.
А кад кобно запишташе себра
Перне стреле, гром над Шаром пуче
И с небеса тешка суза кану.
Олуј рину низ мрачну пољану...

Крст заблиста... Бледи, тужни, боси
С песмом коју никад нису знали,
По косачки кад се поље коси,
Кретоше се. Крв им ноге зали,
Муња бије из тавног облака,
А крв пени с крстатих балчака.

Тама... Страва... А кад подне паде
Крај дервиша и царских једака,
Црн калуђер Богу душу даде, —
Крст потамне...Преста бојна јека,
Само пољем студен смрти реже,
Где честити царски себри леже...

Душанов оклопник

Тресну топуз и о штит се разби,
Неми старац ни да мрдну брком.
Мрачан само два отвори ока,
Два крвава, хладна и дубока;
Хад их виде нагну дивљим трком
Бесан дервиш у облаку праха
И скрха се преломљен од страха.

А бој бесни.. Витлају се муње
И громови проламају раван.
Два се мора завитлана ломе
На Косову пољу широкоме;
Леди небо људски вапај страван.
Љути челик мушке груди мрви;
Крст раздробље; топи се у крви.

...Старац ћути, к'о да мртав сања,
Гледа одсјај прохујалих дана.
Нема више оклопника стари',
Труло царство сунце смрти зари,
Повија се стег Силног Душана.
Часна деца бране орла цара;
Крв задими из старих дамара.

Заплака се у седлу се пови,
А десницом тешки гадар трже.
Па у сечу к'о помор улете.
Многа чалма с мртве чалме слете,
Проби буљук од вихора брже.
А кад месец сину тужна лика,
Мртва нађе царског оклопника..

Бановић Страхиња

Царне очи звезде су му биле,
Миш'ца муња што громове буди;
Виле су га млеком задојиле,
Змајеви му запалили груди.
Сабља ће му толковати дане.
— Нетко бешу Страхињићу Бане...

Беше Бане из малене Бањске,
Млад војвода Честитого кнеза.
Влах Алија у ноћи ивањске
Виде муњу са Банова реза.
Гором штекће хрте Карамане.
— Нетко беше Страхињићу Бане...

Код Сазлије, на ћемер ћуприје
Виде Бане два Арапа млада
И над њима где се крсташ вије.
Тад заплака и више никада,
Ту и сада крв натапа стране.
— Нетко беше Страхињићу Бане.

Косанчић Иван

Од кад ковач нади сабљу бојну
И буздован под облаке прну,
Мор доламу витез заогрну
На витезу на лабуду гојну,
Лепше чело сунце не целива,
— Соко беше Косанчићу Ива.

Одниха га хладна Косаница,
Снагу даде смет с Рудишта лепа,
Сабљу вила да оклопе цепа,
Сјај очима сунце и Даница,
Мрки преци огањ грома жива.
— Соко беше Косанчићу Ива.

И док струна на гулама јеца,
Не умире бојни побратиме.
Уз звук песме бродиће му име,
Док је сунца и док је месеца.
И сад бруји песма жалостива:
— Соко беше Косанчићу Ива.

Косовка Девојка

Лепа к'о сан Равијојле Виле,
Чедна као звезда са истока.
Бледа к'о вез покрова од свиле,
Сетна као мирис босиока,
С венцем туге испод три увојка
— Пољем ходи Косовка девојка.

Кондир носи и прелива мртве,
Тражи млада заручника свога.
Сузом кваси по Косову жртве,
Сваког жали као рођенога.
Ветар душе, сахне крви врело.
Црна земља почиње опело...

Клекну млада... Плину месечина...
Са Голеча чудни сјај се осу.
Прах завеја посмртничких чина.
Бледи месец целива јој косу.
И те ноћи, на Лабу крај моста,
Тужна врба света сеја поста...

Мртав Срђа

К'о брег срушен лежи јуначина,
Брци ране на грудима крију.
Модри прсти црну земљу рију.
Из очију бије помрчина...

Мртви Турци дршћу око њега.
Лева рука тешки топуз држи.
Мач још крвав бојним бесом пржи.
Вук престрављен равним пољем бега.

А он киван... Пала царству међа...
Три је смрти отерао сваљен.
К'о цин бојним громом раскрвављен
— Мртав лежи Срђа Злопоглеђа!

Мртви Југовићи

Девет леже посечених крина,
Девет брата, девет добрих сина,
Часна деца старца Југ Богдана.
Небом гори тужна воштаница,
Облак пада вечна плаштаница;
Студ се спушта мученичког сана.

А к'о ветром сринуте са гора,
Поломљени к'о борје до бора,
Око њих су скрхани алаји.
Три језера крвава их деле
И три брда — поломљене стреле.
Штит до штита стравним пољем сјаји.

А Југ мртав у сред мртвих нада...
Седа пала по грудима брада,
К'о смет снега по јеловој грани.
Мртав старац мртве руке шири;
Још се Богдан са смрћу не мири
— Мртав отац мртву децу брани...

Орловићу Павле

Крв пробила свилу на клобуку,
Зјапи рана тешка и дубока.
Десна рука пресечена пала
А још бојну сабљу задржала.
Туга бије из мртвога ока.

Оклоп здробљен... Жице на панциру
Зариле се у скрхана ребра.
Долама му лево бедро скрила,
Смрт по ком је са сто стрела рила.
Прсла копча од кованог сребра.

Перчин дуги пао око главе,
К'о ибришим крај срмајли веза.
Ноћ... Смрт куца преко гробља чавле,
— Мртав лежи Орловићу Павле,
Млад барјактар Честитога Кнеза...

Мусићу Стеване

У прах пала горда перјаница,
С драгим камом, к'о звезда Даница,
Крај ње сабља дивљу сечу снива.
Мртав јунак као вита грана
Преломљеног горског јоргована;
Смрт му чело крваво целива.

Мутним небом витлају се врани.
По Косову вук се гладан храни.
Срцем људским — покошеним цветом.
Сунце копни и са поља јада
Тоне гори; крв му зраком пада
Као сузе над умрлим светом.

И ноћ докле, као мртва вила,
Спушта своја саломљена крила
Преко нада и умрлих снова,
На врх куле сву ноћ млада чека,
Са Косова са поља далека.
Војна свога — Љуба Стеванова..

Незнани јунак

Брег проломљен. У црну урвину
Мртав јунак преко дора пао.
Тешки топуз стене раздробио;
Али где је уз тутањ пробио,
Крвав извор ту је заплакао.

Свуд около поломљени Турци
И кржаве чалме размотане.
Ветар њина пуста пера вије.
С дивљих лица још им ужас бије.
Да делија српски не устане.

А он скрхан, к'о уклета муња
Искидана од небеског хука,
Нем и срдит мртвом оку не да,
Иза Голеч горе да погледа
— Подло дело Бранковића Вука...

Нејаки Ненаде

Млад к'о зора ђурђевских честара,
Под калпаком с пером тице сојке,
Спава... Уста к'о да љубе мајку,
Или пусту детињу свирајку,
Грло бело као у девојке...

А крв капље к'о суза сироте;
Цвета душа под срцем на свили,
Плаво око гледа у даљине;
Вече... Сунце на западу гине.
Пчела усном, к'о по саћу, мили.

А он срећан, сред Косова равна
Где од криве дамаскиње паде,
Спава — невин к'о закљано јање.
Спава, тужне Млаве миловање
— Соко лепи Нејаки Ненаде...

Дијете Тадија

Кита жутог ивањскога цвећа
Закитила токе у Тадије.
Лош у оку задњи пламен трне.
Дрхте густе трепавице црне,
А крв капље те му перчин мије.

Крст од злата, са којим га мајка
Варовала од очију клети,
У крв пао... Рујне усне ћуте,
К'о да жале песме прекинуте.
— Није лако не љубљен умрети...

А ноћ стравна, врх Косова равна,
Вечног мира раширила крила.
С мрачног неба једна звезда с'лази.
— Бог то гробља јунака полази
За Голечом горска плаче вила...

Проклет био...

Кад час суђен замагли небеса,
Јарко сунце задрхта и стаде.
Седам пута треснуше се горе...
И к'о муња кад поноћ заоре
— Мрк Бајазит на Косово паде...

Мрачни, неми, за њим сто тисућа,
Све лав диваљ Анадола клета,
Ударише... Лелек небо зави.
Црн се облак међу војске стави.
Гром на муњу крваву налета.

Кнез погледа за Голеч, за гору,
И заплака душом мученика.
Виде царство да у понор пада;
Виде Вука: дванаест хиљада
Одведе му љута оклопника.

Све узаман. Залуд седи Јуже
С децом Турке на алаје слама.
Залуд Страхињ сабљом курбан слави;
Залуд крвца до Звечана плави
И црн Срђа топузом пролама.

Крсташ паде. Клону Бошко диван.
Ветар пољем крвавим фијуче...
А кроз маглу, што се стравом стреса,
Клетва српска Косово потреса:
— „Проклет био, Бранковићу Вуче!“

Марков сан

Дрхти гора к'о од грмљавине,
Од стра гавран у небо полеће.
Веверица мртва пада с грана,
Маглен покров спушта се са страна,
Чини црне сламају дрвеће.

Шарин вришти, црну земљу туче,
Буди витез Краљевића Марка.
Али Марко сном мртвачким спава.
Над њим Усуд сабљу зачарава, —
Под већом му пишти камењарка.

Мртав соко — препукло му срце,
С топузине три пера отпала,
Равијојла нагрдила лице.
Али заман! Нема видарице,
Која би га пробудити знала.

Само Милош кад поражен паде,
Под Марком се проломише плоче.
Усуд јекну, змија у трн скочи.
И тад Марко не отвори очи.
— На Косову бој крвави поче...

Југовића Мајка

Ноћ је мркла... Кобно шуме гране
Јабланова крај реке Расине.
Град Крушевац црна туга скрила.
Бура бесни, куле подхватила.
С вриском муња у понору гине.

А гром стравно у дубини рида,
Срце пара Југовића Мајке.
Око ње су девет снаха мили.
Тужни су их снови походили:
Врани коњи из ресавске бајке...

Бледе... Жиљак у кандилу трне.
Бошков Ненад у колевци јеца.
А на двору све страшније вије.
Урла бура... Пљуском дажда лије.
На бедему седи стражар клеца.

Нема гласа. А вас дан су јуче
Пут Косова одлетали врани.
Тутњи... Стара Југовићка клечи.
У срцу јој сузе место речи.
Ноћ... Кроз вечност језде црни дани.